

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2019-20

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΝΕΦ 104	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3 ^ο και άνω
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Τροπικές μουσικές παραδόσεις της Ασίας, της Αφρικής και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Διαλέξεις</i>	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής Περιοχής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στα ελληνικά)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://classweb.cc.uoc.gr/classes.asp		
Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων			
Το μάθημα αποτελεί βασικό βήμα για την εξοικείωση του προπτυχιακού φοιτητή με την επιστήμη της μουσικολογίας. Η ύλη του στοχεύει σε μια πρώτη αλλά ουσιαστική επαφή των φοιτητών με την μουσική παράδοση της Ελλάδας, της Βαλκανικής και της λεκάνης της Ανατολικής Μεσογείου, με τις δυνατότητες και τις ιδιοτροπίες της εκτέλεσης των μουσικών αυτών. Βασικό κλειδί για την κατανόηση αυτής της ιδιορρυθμίας αποτελούν οι μουσικοί τρόποι (μακάμ). Χρησιμοποιούνται από σχεδόν όλους τους λαούς της Εγγύς Ανατολής, των Βαλκανίων, της Βόρειας Αφρικής και της Κεντρικής Ασίας. Στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει στο φοιτητή μια πρώτη γνωριμία, αν όχι εξοικείωση, με το φαινομενικά δυσπρόσιτο αυτό σύστημα. Πολύ περισσότερο το μάθημα στοχεύει να καταδείξει τη			

συγγένεια που δημιουργεί η κοινή χρήση των μουσικών αυτών δρόμων ανάμεσα στις μουσικές διαφορετικών, αρκετά απομακρυσμένων μεταξύ τους περιοχών, που σε μια προσεκτικότερη ματιά αποδεικνύονται ότι διαθέτουν πλήθος κοινών χαρακτηριστικών
 Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- κατανοεί τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά των σημαντικότερων μουσικών δρόμων της Ανατολής
- γνωρίζει βασικά στοιχεία της ιστορίας της παραδοσιακής μουσικής, όχι μόνο της ελληνικής αλλά και της αντίστοιχης της Ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου, της Κεντρικής και Δυτικής Ασίας.

Γενικές Ικανότητες
 Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- Ομαδική Εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**
1. Εισαγωγή : βασικοί όροι
  2. Τρόποι στην αρχαία ελληνική μουσική
  3. Τρόποι στη βυζαντινή μουσική
  4. Ελληνικοί λαϊκοί δρόμοι
  5. Τούρκικοι δρόμοι
  6. Χιτζάζ
  7. Ραστ
  8. Νι(χ)αβέντ
  9. Κιουρντί
  10. Ουσάκ
  11. Ινδικοί τρόποι (Ράγκας).
  12. Το αραβικό μακάμ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.

ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.
 Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.

Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Βιντεοσκοπημένα και ηχογραφημένα μέρη εκτέλεσης των οργάνων. Ζωντανά μουσικά

Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	παραδείγματα. Φωτογραφικό υλικό Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class																							
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="675 349 1011 405">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1016 349 1342 405">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="675 412 1011 439">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1016 412 1342 439">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 445 1011 472"></td> <td data-bbox="1016 445 1342 472"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 479 1011 506"></td> <td data-bbox="1016 479 1342 506"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 512 1011 539"></td> <td data-bbox="1016 512 1342 539"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 546 1011 573"></td> <td data-bbox="1016 546 1342 573"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 580 1011 607"></td> <td data-bbox="1016 580 1342 607"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 613 1011 640"></td> <td data-bbox="1016 613 1342 640"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 647 1011 674">Αυτοτελής Μελέτη</td> <td data-bbox="1016 647 1342 674">83</td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 680 1011 707">Τελική Γραπτή Εξέταση</td> <td data-bbox="1016 680 1342 707">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="675 714 1011 853">Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1016 714 1342 853">125</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39													Αυτοτελής Μελέτη	83	Τελική Γραπτή Εξέταση	3	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																							
Διαλέξεις	39																							
Αυτοτελής Μελέτη	83																							
Τελική Γραπτή Εξέταση	3																							
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	125																							
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτή τελική εξέταση όπου θα εξετάζονται: Η εμφάνιση και η εξέλιξη των παραδοσιακών μουσικών τρόπων στην Ελλάδα, την Ανατολική Μεσόγειο, την Ινδία. Οι βασικότεροι σταθμοί στην ιστορία τους Η δυνατότητα του φοιτητή να αναγνωρίζει σε σημερινές ή παλιότερες εκτελέσεις ίχνη ή πλήρη χρήση των μουσικών τρόπων της Ανατολής.																							

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Nick Ordoulidis, *The Greek popular modes*, British Postgraduate Musicology, v. 11, 2011
http://britishpostgraduatemusicology.org/bpm11/ordoulidis_the_greek_popular_mode_s.pdf
 Μουράτ Αϊντεμίρ, *Το τούρκικο μακάμ*, Φαγκότο, Αθήνα 2012.
 Γιάννης Γκίκας, *Μουσικά όργανα και λαϊκοί οργανοπαίκτες στην Ελλάδα*, πρόλογος Σίμωνα Καρρά, χ.ε., Αθήνα 1975
 Τηλέμαχος Τάτσης, *Οργανογνωσία*, Παπαρηγορίου Νάκας 2011
 Ross Daly, *Παραδοσιακά μουσικά όργανα: έκθεση μουσικών οργάνων από την Ελλάδα, Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική, Κεντρική Ασία και Ινδία*, Κατάλογος, Δήμος Πατρέων, Πάτρα 1994
 Μάριος Δ. Μαυροειδής, *Οι μουσικοί τρόποι στην Ανατολική Μεσόγειο*, Φαγκότο, Αθήνα 1999.
 Έκθεσις *Ελληνικών λαϊκών μουσικών οργάνων*, Κατάλογος, Στέγη Γραμμάτων και Καλών Τεχνών, Αθήνα 1965